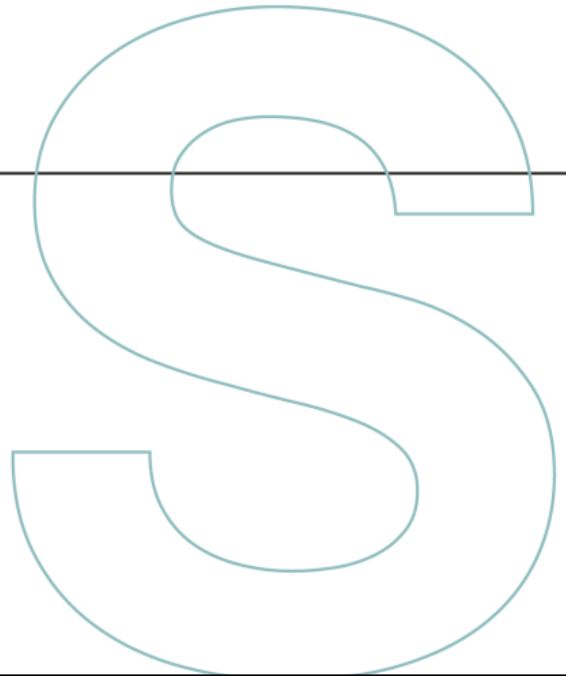

Schoonheidswedstrijden voor kinderen

Naar aanleiding van de aankondiging van een 'Mini Miss Belgium' verkiezing voor kinderen van 6 tot 10 jaar, werd het Kinderrechtencommissariaat uit verschillende hoeken om zijn standpunt gevraagd.

Het Kinderrechtencommissariaat adviseert om schoonheidswedstrijden voor jonge kinderen met een uitgesproken publiek karakter niet toe te laten.

Het Kinderrechtencommissariaat vertrekt van het verbod op kinderarbeid. Een uitzondering op die regel kan voor schoonheidswedstrijden onvoldoende verantwoord worden. Bovendien zijn ze door de stereotiepe beeldvorming over meisjes een stap achteruit qua genderverhoudingen.

Uitgangspunt: verbod op kinderarbeid

Deelname aan een Miss- of Misterverkiezing valt onder de **wetgeving op kinderarbeid**. Dat betekent dat het in principe verboden is. Uitzondering zijn werkzaamheden binnen het kader van de opvoeding of vorming, en werkzaamheden waarvoor een individuele afwijking – dus per kind per activiteit – werd verkregen¹. Een Miss- of Misterverkiezing valt onder de laatste groep: het moet dus voldoende verantwoord zijn om een uitzondering op de regel te maken.

In de beslissing over het toekennen van een afwijking, moet het belang van het kind altijd voorop staan. De activiteit mag in geen geval schadelijk zijn voor de **lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke of maatschappelijke ontwikkeling** van het kind (Art. 32, §1 Kinderrechtenverdrag).

¹ <http://www.werk.belgie.be/>

Randvoorwaarden

Dit betekent dat er bij podiumwedstrijden, media-optredens en dergelijke altijd voldoende garanties moeten zijn dat er **correct met de minderjarige wordt omgegaan**: informatie, authentieke toestemming, deskundige begeleiding enzovoort. We verwijzen voor meer uitleg naar de brochure van het Kinderrechtencommissariaat met tips voor omgaan met minderjarigen in de media.² Uiteraard moeten ook steeds de modaliteiten van de arbeidswetgeving worden nageleefd, bijvoorbeeld in de uren die de minderjarige mag presteren.

Schoonheidsideaal

Bij schoonheidswedstrijden voor kinderen **volstaat het echter niet** om in te zetten op de randvoorwaarden. Het **concept zelf** van een schoonheidswedstrijd houdt risico's in voor de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en/of maatschappelijke ontwikkeling van kinderen.

Zelfs al wordt de wedstrijd breder ingevuld, uiteindelijk draaien Miss- of Misterverkiezingen om het uiterlijk. Het gaat erom welk kind het mooiste of het schattigste is. We hebben hier fundamentele bezwaren tegen.

Het uiterlijk is een gegeven waarop een kind zo goed als **geen controle** heeft. Dit is een essentieel verschil met talentshows of sportwedstrijden, waar een kind door oefenen en feedback kan groeien in zijn talent. Sterker nog: als kinderen proberen hun uiterlijk te manipuleren (vb. door overmatig diëten, door gebruik van schoonheidsproducten), dan wordt het des te problematischer.

We beschouwen mooi *zijn*³ **niet** als een talent waarvoor een kind **intrinsiek gemotiveerd** kan zijn. Wanneer kinderen het belangrijk vinden mooi te *zijn* – of beter: mooi *gevonden te worden* – is dit meestal omdat ze regelmatig van anderen (vooral volwassenen) horen hoe mooi of schattig ze wel zijn. Als deze positieve feedback hen een goed gevoel geeft, kunnen ze mooi zijn steeds belangrijker gaan vinden. Het is dan net belangrijk om kinderen bewust te maken over de dingen waar ze *zélf* interesse in hebben, talent voor hebben en gedreven voor zijn, in plaats van zich te conformeren aan de (veronderstelde) verwachtingen van de buitenwereld.

Het schoonheidsideaal is nadrukkelijk aanwezig in onze samenleving. De wens om mooi gevonden te worden leeft sterk bij heel veel kinderen en jongeren - en volwassenen. Voor velen is het een gevoelig punt in hun zelfbeeld, met voor sommigen risico's voor de fysieke of mentale gezondheid. Schoonheidswedstrijden voor kinderen versterken mee dit schoonheidsideaal, specifiek voor kinderen. Ze doen dit niet enkel bij de deelnemers maar **ook bij het publiek**. Door ook een schoonheidsideaal te promoten hebben Miss- of Misterverkiezingen daarom mogelijk een schadelijke impact op een veel brede groep kinderen.

² Zie <http://www.kinderrechtencommissariaat.be/minderjarigen-en-media>

³ We maken het onderscheid met 'zich mooi *maken*', dat een plezierige activiteit kan zijn die in de beleving van kinderen aansluit op een verkleedpartij. Dit is een heel andere benadering dan in Miss- of Misterverkiezingen.

Ook vanuit de invalshoek gender zijn ernstige bezwaren tegen de schoonheidswedstrijden voor kinderen.⁴ Niet toevallig is de 'Mini Miss Belgium' verkiezing waarvoor in het voorjaar 2016 de inschrijvingen lopen, een wedstrijd enkel voor meisjes.

De maatschappelijke druk van het schoonheidsideaal is over het algemeen extra sterk bij meisjes. Beeldvorming, onder meer uit commerciële hoek, benadrukt bij meisjes en vrouwen nog meer het belang van mooi zijn. Dit maakt meisjes bijzonder kwetsbaar voor problemen op vlak van zelfbeeld en fysieke of mentale gezondheid.

Schoonheidswedstrijden versterken deze **genderstereotiepe beeldvorming**. Daarbij moeten we voor ogen houden dat deze beeldvorming impact heeft op zowel meisjes als jongens, kinderen en volwassenen. Vanuit het streven naar gelijkheid vrouw-man zijn schoonheidswedstrijden voor kinderen dan ook een stap achteruit.

⁴ Zie ook: RAAD VAN DE GELIJKE KANSEN VOOR MANNEN EN VROUWEN, *Advies nr. 136 van het Bureau van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen, van 21 juni 2013, betreffende kinderarbeid in het kader van minimissverkiezingen*.
<http://www.raadvandegelijkekansen.be/media/products/410/706/136minimissverkiezingenNL.pdf>